

SPLOŠNE INFORMACIJE O STROKOVNEM IZPITU

v konservatorski, konservatorski-restavratorski in muzejski dejavnosti, ki je pogoj za pridobitev strokovnega naziva na področju varstva kulturne dediščine

Posameznik, ki opravlja poklic konservator, konservator-restavrator, kustos, konservatorsko-restavratorski sodelavec in konservatorsko-restavratorski tehnik mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- za poklica kustos in konservator: doseženo javno veljavno visokošolsko izobrazbo najmanj druge stopnje muzeološke oziroma konservatorske smeri ali doseženo javno veljavno visokošolsko izobrazbo najmanj druge stopnje ustrezne smeri in enoletno obdobje izpopolnjevanja v organizaciji s področja varstva;
- za poklic konservator-restavrator: doseženo javno veljavno visokošolsko izobrazbo najmanj prve stopnje ustrezne restavratorske smeri ali ustrezno visokošolsko izobrazbo najmanj prve stopnje ustrezne smeri in vsaj dve leti izpopolnjevanja v restavriranju izbrane zvrsti. Za konserviranje-restavriranje likovne dediščine mora imeti javno veljavno visokošolsko izobrazbo najmanj prve stopnje ustrezne restavratorske smeri;
- za poklic konservatorsko-restavratorski sodelavec: doseženo javno veljavno višjo izobrazbo ustrezne restavratorske smeri ali doseženo javno veljavno višjo izobrazbo ustrezne smeri in najmanj dve leti izpopolnjevanja v restavriranju izbrane zvrsti;
- za poklic konservatorsko-restavratorski tehnik: doseženo javno veljavno izobrazbo poklicne ali srednje stopnje restavratorske smeri ali doseženo javno veljavno izobrazbo poklicne ali srednje stopnje in nacionalno poklicno kvalifikacijo s področja restavriranja ali doseženo javno veljavno izobrazbo poklicne ali srednje stopnje in najmanj dve leti izpopolnjevanja v restavriranju izbrane zvrsti.
- **uspešno opravljen strokovni izpit.**

Posameznik, ki še ni opravil strokovnega izpita, lahko delo opravlja le pod mentorstvom osebe, ki ima strokovni izpit in najmanj šest let dela na področju varstva, za katero se izpopolnjuje posameznik.

Kandidat se lahko prijavi na izpit, ko opravi najmanj polovico predpisane pripravniške dobe oziroma dobe izpopolnjevanja. Prijava kandidata je pravočasna, če je ministrstvu poslana v roku, ki je objavljeno na spletni strani.

Prijava za izpit mora biti pisna in mora vsebovati:

• dokazila o izobrazbi,

• dokazila o izpopolnjevanju oz. pripravništvu:

Program izpopolnjevanja oz. pripravništva obsega splošni in posebni del, ki mora ustrezati zahtevam izpita za posamezno stopnjo izobrazbe in nalogam s tistega področja varstva, za katere se pripravnik izpopolnjuje. **Splošni del** je enoten za vse pripravnike ne glede na stopnjo njihove izobrazbe. Obsega pridobitev splošnih delovnih izkušenj s področja varstva, seznanitev z varstvom in ohranjanjem dediščine, s poslovanjem in z ureditvijo organizacije ali drugega subjekta varstva, s temeljnimi načeli kodeksa poklicne etike in programom splošnega dela izpita. **Posebni del** obsega spoznavanje in praktično izpopolnjevanje na področju varstva, za katero se pripravnik izpopolnjuje.

Program pripravništva vključuje izdelavo pisne naloge, ki je sestavni del izpita. Temo pisne naloge si izbere pripravnik ob soglasju mentorja.

Positivno ocenjena naloga je pogoj za pristop k posebnemu delu izpita. *Oprostitev naloge* je možna, če javna objava ustreza obsegu naloge in podpodročju. Oprostitev priprave naloge predlaga mentor.

Program izpopolnjevanja oz. pripravništva vključuje tudi določene tečaje izpopolnjevanja na posameznem področju varstva.

Program izpopolnjevanja oz. pripravništva v konservatorsko-restavratorski dejavnosti vključuje izobraževanje s področja muzeologije, konservatorstva, arhivistike ali knjižničarstva, skladno z organizacijo v kateri kandidat deluje.

- poročilo mentorja o delu kandidata, ki vsebuje tudi temo pisne naloge,
- dokazila o možnih oprostitev in
- pripravniški dnevnik.

Ministrstvo obvesti kandidata o odobritvi teme naloge in roku za oddajo pisne naloge, mogočih oprostitev, izpitni komisiji in o dnevu izpita 15 dni po koncu roka za prijavo. Obvestila se pošiljajo elektronsko na naslov, ki ga določi kandidat v prijavi.

Prijava k izpitu – k izpitu se prijavi posameznik, ki ima sklenjeno delovno ali pogodbeno razmerje v organizaciji s področja varstva kulturne dediščine, samostojni ustvarjalec na področju kulture, samostojni podjetnik, fizična oseba, volonterski pripravnik..., ki želi opravljati strokovno delo na področju varstva kulturne dediščine.

Po koncu izpopolnjevanja oz. pripravništva se opravlja izpit. Kandidat naj se prijavi k izpitu tako, da upošteva trajanje izpopolnjevanja oz. pripravništva in izpitni termin.

Kandidat, ki prvič opravlja dela v dejavnosti varstva opravlja strokovni izpit pod enakimi pogoji kot pripravnik.

Kandidat, ki že opravlja dela s področja varstva in preide v novo, drugo področje varstva, opravlja strokovni izpit v prvem možnem izpitnem terminu oz. najkasneje v roku enega leta od spremembe področja varstva.

Izpolnjeni obrazec »Prijava k strokovnemu izpitu« je potrebno poslati po pošti na naslov Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana. Obrazec je objavljen na spletni strani ministrstva.

PRIPRAVNISTVO/IZPOPOLNJEVANJE

Posameznik, ki ni pripravnik in prvič opravlja dela s področja varstva dediščine, mora pred izpitom opraviti izpopolnjevanje, ki je po vsebini enako pripravništvu.

Pripravništvo ali izpopolnjevanje se opravlja v pristojni organizaciji ali subjektu drugega varstva v zakonsko določenih rokih, od tega najmanj 20 dni v takšni organizaciji, ki opravlja dejavnost s področja varstva, za katerega se izpopolnjuje kandidat.

IZPIT obsega splošni in posebni del. Za kandidate v arhivski in konservatorsko-restavratorski dejavnosti ter kandidate z najmanj 1. stopnjo visoke izobrazbe v muzejski in konservatorski dejavnosti obsega izpit tudi pisno nalogo. Diplomanti visokošolskega študija 2. stopnje restavratorske smeri opravljajo izpit iz splošnega dela in pisno nalogo s podpodročja, za katero imajo doseženo izobrazbo

- **Splošni del** izpita se opravlja pisno in je enoten za vse kandidate, ne glede na stopnjo izobrazbe. Preverjanje znanja traja 60 minut. Za uspešno opravljen splošni del mora kandidat doseči 60 % od skupnega števila točk. Kandidat, ki že ima strokovni izpit iz drugega področja varstva je oproščen splošnega dela izpita.
- **Posebni del** izpita se opravlja pisno ali ustno ne glede na vrsto strokovnega dela, na katerega se pripravlja kandidat in je sestavljen iz **občega dela** in **izbranega podpodročja**, določenega iz priloge k Pravilniku. Kandidat opravi posebni del izpita uspešno, če doseže 60 odstotkov skupnega števila točk pri posameznem predmetu. Izpitni vprašalnik za obči del je prilagojen stopnji izobrazbe. Vsebina izpita je skladna s predmetnikom, ki je predpisan in objavljen v prilogi Pravilnika o strokovnih izpitih na področju varstva kulturne dediščine in varstva arhivskega gradiva. Pisno preverjanje znanja traja 90 minut, če je izpit usten, sme trajati največ 60 minut. Za uspešno opravljen obči del izpita je potrebno pri vsakem izpitnem predmetu doseči 60 % skupnega števila točk.

Podpodročje si kandidat izbere glede na zaposlitev, delovno mesto in strokovno področje, na katerem deluje.

Odjava:

Kandidat se lahko odjavi od izpita najmanj deset delovnih dni pred izpitnim rokom na e-naslov: nada.zoran@gov.si. Plačilo izpita se v tem primeru upošteva pri naslednji prijavi. V kolikor se kandidat ne odjavi v predpisanem roku, ob naslednji prijavi ponovno krije stroške izpita.

Naziv:

Z uspešno opravljenim izpitom kandidat pridobi osnovni naziv na delovnem mestu.

Potrdilo:

Kandidatu, ki je opravil izpit, ministrstvo izda potdilo o opravljenem izpitu.

PLAČILO STROKOVNEGA IZPITA

Strokovni izpit je za pripravnike, ki so pripravniki v ZVKDS, v državnih ali pooblaščenih muzejih, Arhivu RS in NUK, brezplačen. Ostali kandidati morajo poravnati stroške izpita ob prijavi in priložiti kopijo dokazila o plačilu.

Cena strokovnega izpita je 100 EUR.

Vsa navodila za izpolnitev UPN.

Plačilo izvedite s splošno položnico na naslov:
Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana
namen plačila: strokovni izpit; koda namena OTHR
račun: SI 56 01100-1000315637
sklic: 11 33405 7111002 33400214

NAVODILA ZA PRIPRAVO PISNE NALOGE

Positivno ocenjena pisna naloga je pogoj za pristop k posebnemu delu izpita. Komisija odobri prijavljeno temo ali pa določi drugo temo pisne naloge. Na podlagi popolne prijave k izpitu komisija določi izpraševalca, s katerim se mentor in kandidat lahko posvetujeta.

Naloga

Obseg:

Avtorska pola obsega 30.000 znakov s presledki ali 16 strani s povprečno 1.800 znaki s presledki.

-za kandidate z najmanj 1. stopnjo visokošolske izobrazbe: 1 avtorska pola besedila in morebitno slikovno gradivo

-za kandidate s srednjo izobrazbo: pol avtorske pole besedila in morebitno slikovno gradivo

Navodila za izdelavo pisne naloge

Pisno delo naj bo smiselno razdeljeno v poglavja ali drugačne sklope. Sestavljajo ga naslednji elementi:

- a) Naslov
- b) Kazalo (kazalo naj bo strukturirano postavljeni tako, da bo jasno razvidno, kaj so poglavja (npr.1.) in kaj podpoglavja (npr. 1.1 ter tako naprej)
- c) Besedilo sestavljalo:
  - UVOD
Predstavljena je problematika, namen in cilji posega/raziskave.
  - TEORETIČNI DEL
Zajema stanje obravnavane teme na osnovi dostopnih domačih in tujih informacijskih virov. Teoretični del je jedrnat in se nanaša le na izvedbeni del.
  - EXPERIMENTALNI/IZVEDBENI DEL
Zajema predstavitev materialov, postopkov, sredstev, naprav, metod in rezultatov raziskave.
  - RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI
Obsega nove ugotovitve in kritično oceno rezultatov ter zaključke. Zaključki morajo biti natančni, kratki in jasni. Vključujejo tudi morebitne smernice nadaljnjih oz. dopolnilnih raziskav/izvedbe. Skladno z vsebino sta lahko EXPERIMENTALNI DEL in RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI združena v eni točki. Slike in preglednice morajo biti oštevilčene in opremljene s podnapisi.
- d) Seznam literature
- e) Seznam slikovnega gradiva z navedbami virov
- f) Priloge, če obstajajo

Vezava: termična ali spiralna (priporočljivo)

Obvezna priloga k nalogi:

Izjava o avtorstvu pri pisni nalogi za strokovni izpit

Izjava:

Spodaj podpisani(a), ...ime in priimek, kustos, restavrador.....,

izjavljam, da sem avtor(ica) naloge za strokovni izpit z naslovom .....(naslov pisne naloge).

Datum: Ime in priimek ....._____podpis.

Vsebina naloge:

V muzejski dejavnosti: naloga mora biti povezana z muzeološkim delom na področju (n.pr. postavitvijo razstave, pedagoškim programom,...). ki je lahko poročilo o izvedbi določenega projekta.

V konservatorski dejavnosti: naloga mora biti povezana s konservatorskim delom na področju, ki je lahko poročilo o izvedbi določenega projekta.

V konservatorski-restavratorski dejavnosti je naloga povezana s strokovnim delom, ki je lahko tudi poročilo o posegu.

Vsebina mora biti obdelana tako, da obsega predstavitev strokovnega problema, predstavitev metode (načina) rešitve tega problema skupaj z opisom izvedbe oziroma postopka in zaključek, ki vsebuje kandidatovo stališče do obravnavane teme oziroma njegov komentar. Naloga naj vsebuje tudi izjavo kandidata, da je pri njeni pripravi upošteval avtorske in sorodne pravice

Merila za ocenjevanje naloge:

Določen obseg: naloga ne sme bistveno odstopati od zgoraj navedenega obsega, pri čemer se upošteva strokovnost besedila, ki naj ne vsebuje balastnega teksta in ponavljanja že navedenih vsebin.

Ustreznost vsebine: naloga predstavlja relevanten strokovni problem in pravilen način njegovega reševanja oziroma ustrezen postopek.

Terminološka ustreznost: v nalogi je uporabljena ustrezna strokovna terminologija.

Ustrezne priloge: nalogi priložite slikovno in drugo gradivo, ki nalogo vsebinsko smiselno dopolnjuje.

Upoštevanje zgoraj predpisane oblike: naloga mora vsebovati zahtevane podatke.

Izvirnost: naloga naj izhaja iz strokovnega dela kandidata in naj ne vsebuje večinskega teoretičnega dela ali splošnih navajanj.

Navajanje virov in literature. Vire in literaturo je potrebno ustrezno citirati med tekstom in jih navesti v seznamu na koncu naloge.

V celoti ali deloma prepisana naloga se oceni negativno.

Oddaja naloge:

Tiskano nalogo je potrebno oddati na samem izpitu, v elektronski obliki pa jo je potrebno poslati izpraševalcu, takoj po obvestilu o roku za oddajo pisne naloge in v vednost ministrstvu na naslov nada.zoran@gov.si.

Izpitni predmetnik:

SPLOŠNI DEL IZPITA

- Predpisi s področja kulture
- Predpisi s področja varstva kulturne dediščine

PROGRAM POSEBNEGA DELA IZPITA

I. KONSERVATORSKO PODROČJE

Obči del

- Teorija konservatorstva in etika
- Konservatorski postopki in dokumentiranje
- Preventivno varstvo
- Predstavljanje dediščine in njenega varstva javnosti

Podpodročja

- Ohranjanje in varovanje stavbne dediščine
- Ohranjanje in varovanje arheoloških ostalin
- Ohranjanje in varovanje območij kulturne dediščine

II. KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKO PODROČJE

Obči del

- Materialne sestavine dediščine. Splošno poznavanje materialov, iz katerih so narejeni predmeti dediščine.
- Okolje dediščine. Splošno poznavanje mikroklimе, degradacijskih procesov in njihovih vzrokov
- Teorija stroke in etika
- Osnove varstva pri delu

Podpodročja

- Muzejski predmeti - arheološko gradivo
- Muzejski predmeti – kovine
- Muzejski predmeti - keramika in steklo
- Muzejski predmeti - les
- Muzejski predmeti - tekstil
- Muzejski predmeti - tehniška dediščina
- Likovna dediščina - Stenske slike in mozaiki
- Likovna dediščina – Štafelajno slikarstvo
- Likovna dediščina - Lesena (polihromirana) plastika
- Likovna dediščina - Kamnita plastika in štukatura
- Pisna in grafična dediščina
- Vizualni in zvočni zapisi
- Tehnologija stavbne dediščine
- Naravoslovne preiskave

III. MUZEJSKO PODROČJE

Obči del

- Muzej in muzejska etika
- Muzeologija (muzejski predmet in zbirka, naloge muzeologije)
- Muzejska dokumentacija
- Predstavljanje javnosti
- Nega in vzdrževanje muzejskih predmetov

Podpodročja

- Muzeologija za kustose
- Muzejska dokumentacija za dokumentaliste
- Delo z obiskovalci

- Varovanje naravoslovnih zbirk

STROKOVNI IZPIT